

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ПРОФЕСІЙНОЇ
(ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ
«КИЇВСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ КОЛЕДЖ
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПОЛІГРАФІЇ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Директора КПКІТП

(посада роботодавця і найменування підприємства)

Big 31.08.2023 14:04

(число, місяць, рік)

ІНСТРУКЦІЯ №35

з охорони праці «Програма вступного інструктажу з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності для здобувачів освіти»

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Інструкція розроблена відповідно до «Положення про розробку інструкцій з охорони праці наказ Міністерства соціальної політики України від 30.03.2017 №526 зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21 червня 2017 №779/30647.

Загальні відомості про навчальний заклад, його структура (кабінети, лабораторії, майстерні, спортзали тощо) види та джерела небезпеки в навчальних приміщеннях, на спортивних майданчиках тощо.

Програму вступного інструктажу розроблено відповідно до «Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 року №1669.

КЗПО «Київський професійний коледж інформаційних технологій та поліграфії» складається з двох майданчиків.

Будівля, яка розташована по вул. Грушецькій, 13, побудована в 1970-1971 р. та складається з двох корпусів. Будівля I корпусу має чотири поверхи, центральний і два запасні виходи. На першому поверсі розташовані кабінет заст. директора з НР, учительська, господарська частина, спортивна зала, актовна зала, буфет, туалетна кімната, гардеробна кімната, кабінет медичної сестри, конференц зала, музейна кімната. На другому поверсі розташовані приймальня директора та заступника директора з НВР, бібліотека, кабінет бухгалтерії, кабінет головного бухгалтера, кабінет інспектора з кадрів, два учбових кабінета, туалетна кімната, архів. На третьому поверсі – кабінет заступника директора з навчально-виховної роботи, кабінети теоретичного навчання, кабінет методиста, туалетна кімната. На четвертому поверсі – дві кімнати майстрів, чотири кабінети теоретичного навчання, три навчально-виробничих майстерні операторів комп'ютерного набору туалетна кімната. В підвалі споруди є технічні приміщення.

Будівля II корпусу має три поверхи, центральний та запасний виходи, грузовий ліфт (тимчасово неприлагоджений). На першому поверсі знаходиться виробничий відділ, підсобне приміщення. На другому поверсі-кімната старшого майстра, три підсобних приміщення, кабінет захисту України, три навчально-виробничі майстерні: брошурувальників-палітурників, друкарів плоского друку та друкарів флексографічного друкування, туалетна кімната. На третьому поверсі – майстерня виготовлення форм, кабінет охорони праці, кабінет професійно-теоретичної підготовки, кабінет економічних дисциплін, кабінет психолога, туалетна кімната

Будівля, яка розташована по вул. Януша Корчака, 8 побудована в 1966 р. Будівля має чотири поверхи, центральний і два запасні виходи. На першому поверсі корпусу розташовані приймальня директора та заступника директора з навчально-виховної роботи, господарська частина, бібліотека, спортивна зала, актовна зала, дві виробничі майстерні перукарів та кабінет англійської мови, музейна кімната, туалетна кімната, буфет. На другому поверсі знаходяться кабінет старшого майстра, медпункт, кімната майстрів, дві виробничі майстерні швейного профілю, дві комп'ютерні майстерні, два учбових кабінета, туалетна кімната, архівна кімната. На третьому поверсі – кабінет заступника директора з НВР, кабінет заступника з НР, учительська, сім кабінетів теоретичного навчання, туалетна кімната, архівна кімната. На четвертому поверсі – дві виробничі майстерні для проведення практичних занять в групах перукарів та дві виробничі майстерні для проведення практичних занять в групах операторів комп'ютерного набору, кабінет-майстерня гуртка декоративно-прикладного мистецтва. В підвалі споруди є технічні приміщення та гардеробна кімната.

Освітній процес у Коледжі здійснюється на підставі «Положення про професійно-технічний навчальний заклад», Положення про організацію освітнього процесу в Коледжі». Освітній процес ґрунтується на принципах педагогіки, демократизму, незалежності від політичних, громадських і релігійних об'єднань.

Час початку і закінчення занять в Коледжі встановлюється у відповідності з навчальним розкладом і затверджується директором. Учбовий процес складається з теоретичного та практичного навчання, фізичного виховання та позаурочної роботи зі здобувачами освіти. Навчальне навантаження на здобувачів освіти в Коледжі становить 36 годин на тиждень. Вихідні дні – субота і неділя. Для здобувачів освіти, які навчаються понад 10 місяців, встановлюються канікули загальною тривалістю 10 тижнів щороку: 2 – взимку, 8 – влітку.

Робочий день теоретичних занять починається о 9:00 закінчується о 16:15. Практичні заняття – початок I зміни о 8:30, і закінчення о 13:50, другої зміни початок о 14:00, закінчення о 19:05.

Здобувачі освіти і працівники Коледжу повинні з'являтися на робоче місце вчасно, без запізнь, на території Коледжу необхідно дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку.

В даний час у Коледжі проводиться підготовка здобувачів освіти по таких професіях:

- Кравець, закрійник;
- Перукар (перукар-модельєр);
- Оператор з обробки інформації та з програмного забезпечення, обліковець з реєстрації бухгалтерських даних;
- Оператор з обробки інформації та програмного забезпечення.
- Оператор комп'ютерної верстки, коректор (переддрукарські процеси поліграфічного виробництва);
- Оператор комп'ютерного набору, оператор комп'ютерної верстки.
- Друкар офсетного плоского друкування, друкар флексографічного друкування.
- Фаховий молодший бакалавр за спеціальністю «Дизайн» (ОПП перукарське мистецтво та декоративна косметика).
- Фаховий молодший бакалавр за спеціальністю видавництво і поліграфія (ОПП друкарське виробництво).
- Фаховий молодший бакалавр за спеціальністю видавництво і поліграфія (ОПП комп'ютерна обробка текстової, графічної образної інформації).

2. ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ ПІД ЧАС ОСВІТЬОГО ПРОЦЕСУ. ОБСТАВИНИ ТА ПРИЧИНИ НАЙБІЛЬШ ХАРАКТЕРНИХ НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ ЩО СТАЛИСЯ В НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Безпека життєдіяльності учасників освітнього процесу в Коледжі ґрунтується на свідомому і сумлінному виконанні правил. Основні види життєдіяльності в закладі освіти - це праця, навчання, гра, творчість. Під час знаходження в навчальному закладі потрібно усвідомлювати наслідки своїх дій, щоб не створити небезпечну ситуацію, виробивши відчуття особистої безпеки та безпеки оточуючих; розуміти те, що безпека, перш за все, залежить від кожної людини, її ставлення до навколишнього середовища та інших людей. У процесі навчання здобувачі освіти оволодівають різними виробничими професіями, їх залучають до суспільно корисної, продуктивної праці.

Усі учасники освітнього процесу при зарахуванні до Коледжу і в процесі здобуття освіти проходять інструктаж (навчання) з питань безпеки життєдіяльності, надання першої допомоги потерпілим від нещасних випадків, правильних дій при виникненні надзвичайної ситуації, правил дорожнього руху.

Основні права здобувачів освіти:

Здобувачі освіти мають право на:

- безоплатне користування навчально-виробничою, культурно-спортивною, побутовою оздоровчою базами Коледжу;
- безоплатне медичне обслуговування;
- щотижневий відпочинок і канікули протягом навчального року;
- участь в громадському самоврядуванні;
- безпечні і нещідливі умови навчання і праці;

Основні обов'язки здобувачів освіти:

Здобувачі освіти зобов'язані:

- дотримуватись діючого законодавства, моральних, етичних норм;
- систематично і глибоко оволодівати знаннями, практичними навичками, професійною майстерністю, підвищувати загальний культурний рівень;
- відвідувати заняття;
- дотримуватись вимог безпеки життєдіяльності, та правил внутрішнього розпорядку дотримуватися дисципліни, навчатися сумлінно;
- дотримуватись правил охорони праці та техніки безпеки під час навчання та виробничої практики;
- бережно ставитись до майна, обладнання, засобів навчання та інвентаря, матеріалів, підручників та прісбників, що використовуються під час освітнього процесу;
- сумлінно дотримуватись правил особистої гігієни і санітарних норм;
- виконувати лише ту роботу, яку доручив викладач, майстер не входить до навчального кабінету без дозволу викладача, майстра;
- не підходити до відкритих вікон, починаючи з II поверху;
- не бігати в кабінетах, коридорах навчального закладу під час освітнього процесу;
- не підходити близько до внутрішніх балконів та не перехилитися через них, не спускатися перилами сходів;
- не допускати грубощів, образ, застосування протиправних дій у вирішенні конфліктних ситуацій до оточуючих;
- не приносити до Коледжу небезпечні предмети (ріжучі, колючі, вибухові, вогнебезпечні предмети, газові балончики, петарди та інше);
- не палити, не вживати та не розповсюджувати алкогольні напої, наркотичні та психотропні речовини і медичні препарати, що впливають на людину, в Коледжі та на його території
- під час проведення уроків не покидати навчальний кабінет без дозволу викладача;
- не виносити з Коледжу матеріальні цінності;
- співпрацювати з адміністрацією Коледжу щодо створення безпечних умов для навчання (повідомляти про всі недоліки, які можуть призвести до небезпеки життєдіяльності під час навчально-виховного процесу).

Обов'язковим є навчання здобувачів освіти безпечним умовам праці та інструктування з безпеки життєдіяльності. Проведення інструктажів та перевірка знань з питань техніки безпеки здійснюється у межах навчальної програми і оформлюється відповідно у журналі інструктажу. Перед початком навчальних занять один раз на рік, а також при зарахуванні або оформленні до Коледжу здобувача освіти проводиться вступний інструктаж з безпеки життєдіяльності та фіксується у класних журналах. Здобувачі освіти, які інструктуються, розписуються в журналі. Виконання вимог правил з техніки безпеки здобувачами освіти є обов'язковим у роботі, спрямованій на організацію безпечних та здорових умов праці здобувачів освіти, під час проведення занять у навчальних кабінетах, кабінетах підвищеного ризику: спортивній залі (знаходиться на I поверсі); кабінетах: хімії, фізики, біології, інформатики, майстерні ІКТ. Усі кабінети підвищеного ризику є об'єктами безпеки, тому необхідно дотримуватися Правил безпеки під час роботи.

У кабінетах фізики та хімії здобувачам освіти забороняється працювати із реактивами, електричними та іншими нагрівальними приладами без догляду викладача. Забороняється використовувати електроприлади із пошкодженою ізоляцією, зберігати біля них легкозаймисті рідини, обгортати папером або тканиною електричні лампи, заклеювати ділянки електропроводки

легкозаймистою тканиною, папером; працювати на несправному обладнанні. Під час практичних та лабораторних занять у кабінетах підвищеного ризику виконувати лише ту роботу, з якої пройдено інструктаж, чітко дотримуючись вимог інструкції з охорони праці. У хімічній лабораторії при виявленні запаху газу повідомити викладача.

Для підлітків віком 16-17 років встановлені такі граничні норми переміщення та підймання важких речей: для юнаків – 12,6 кг; для дівчат – 6,3 кг.

Рекомендації щодо поведінки здобувачів освіти:

– Під час освітнього процесу здобувачам освіти слід намагатися діяти так, щоб не викликало неприємних почуттів інших людей:

– Перш ніж щось зробити чи сказати, слід оцінювати наслідки своєї поведінки за допомогою почуттів. Для цього уявити, як розвиваються події і які виникнуть почуття у оточуючих (викладачів, майстрів, адміністрації навчального закладу, здобувачів освіти);

– Якщо ці почуття неприємні, такий варіант поведінки неприйнятний, слід обрати інший;

– Якщо ці почуття приємні, даний варіант є прийнятним.

Обставинами та причинами найбільш характерних нещасних випадків є:

– Травмування внаслідок протиправних дій інших осіб (бійки між здобувачами освіти під час перерв у коридорах, на вулиці);

– Невиконання здобувачами освіти правил безпеки під час проведення занять з фізичної культури і спорту в спортивній залі та на майданчику;

– Невиконання здобувачами освіти вимог інструкцій з безпеки життєдіяльності (біг по коридорах під час перерв тощо).

Виконання вимог інструкцій, нормативних актів з безпеки життєдіяльності, правил безпечної роботи під час освітнього процесу, співпраця з адміністрацією Коледжу щодо створення безпечних умов для навчання є запорукою безпеки вас і оточуючих.

Пам'ятка для тих, хто опинився в небезпечній ситуації:

– оцініть рівень небезпеки. Якщо ситуація загрожує життю, часу на роздуми немає, дійте негайно;

– якщо загрози життю немає, спочатку заспокойтеся;

– якщо не впораєтеся з ситуацією, складіть план дій і виконуйте його;

– якщо потрібна допомога, зверніться до рятувальних служб, родичів, сусідів, випадкових перехожих;

– якщо допомога не надходить, не втрачайте надії, ситуація може змінитися на краще наступної миті.

Правила безпечної поведінки в місцях скупчення людей:

– збираючись у місця скупчення людей, відповідно одягніться;

– на концерти, вистави, змагання краще приходити раніше;

– сідайте на місця поблизу виходу;

– після закінчення краще зачекати, поки люди вийдуть;

– у натовпі треба рухатися разом з усіма, намагаючись триматися далі від стін і дверей, до яких можуть притиснути;

– якщо впали, спробуйте підвестись, а якщо це не вдається, згрупуйтеся і захищайте голову руками;

– не ходіть на мітинг і демонстрації протесту. Для здобувачів освіти там може бути особливо небезпечно.

За систематичне невиконання обов'язків, правил внутрішнього розпорядку Коледжу, незадовільну успішність здобувача освіти застосовуються такі заходи впливу, як попередження, догана, відрахування з Коледжу.

З Коледжу здобувач освіти може бути відрахований за:

• за власним бажанням;

• незадовільну успішність і поведінку;

• невиконання вимог навчального плану та навчальних програм;

• грубі порушення дисципліни або правил внутрішнього розпорядку;

Збитки навмисно заподіяні здобувачами освіти Коледжу, підприємству, установі, організації відшкодовуються ними особисто за рахунок їх батьків (опікунів), відповідно до законодавства.

Виконання вимог інструкцій, нормативних актів з безпеки життєдіяльності, правил безпечної роботи під час освітнього процесу, співпраця з адміністрацією Коледжу щодо створення безпечних умов навчання є запорукою безпеки вас і оточуючих.

3. ВИМОГИ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ В КОЛЕДЖІ. ЗНАЙОМСТВО З ПРАВИЛАМИ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ДЛЯ ЗАКЛАДІВ, УСТАНОВ ОРГАНІЗАЦІЙ І ПІДПРИЄМСТВ СИСТЕМИ ОСВІТИ УКРАЇНИ. ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ ПІД ЧАС ПОЖЕЖІ В КОЛЕДЖІ

Кожен здобувач освіти зобов'язаний знати і точно виконувати правила пожежної безпеки, а при виникненні пожежі, заспокоївшись, виконувати вимоги інструкції та вказівки дорослих щодо виходу у небезпечне місце від вогню. У приміщеннях та на території закладу освіти забороняється палити і розкидати запалені сірники, застосовувати в приміщеннях відкритий вогонь (паяльні лампи, факели тощо). На території Коледжу не дозволяється розкладання вогнищ, спалювання сміття, відходів, пакувальних матеріалів.

Слід постійно утримувати робоче місце в чистоті. Використовувати пожежні рукавиці, пожежний інвентар та інструменти тільки за призначенням. Не використовувати у приміщеннях електрокип'ятильники, чайники та інше (окрім місць, спеціально відведених і обладнаних для цього), не залишати без нагляду ввімкнені в електромережу кондиціонери, комп'ютери, радіоприймачі тощо.

Забороняється самотійно усувати несправності електромережі і електрообладнання.

У разі виникнення несправностей доповісти черговому викладачу або майстру в'їзду, класному керівнику, директору Коледжу або працівнику, який його заміщує цілодобовому сторожу.

Кожен учасник освітнього процесу, який виявив пожежу або її ознаки (затимлення, запах горіння або тління різних матеріалів, підвищення температури у приміщенні тощо) повинен негайно повідомити про це за тел. 101 (при цьому слід чітко назвати адресу об'єкту, а також своє прізвище);

Правила поведінки під час пожежі в Коледжі у випадку, коли поруч зі здобувачем освіти нема дорослої людини:

1. Пожежа у твоєму кабінеті, майстерні Коледжу, в якому ти знаходишся:
 - Якщо можеш вийти з кабінету через двері, рятуйся сам і допоможи іншим людям;
 - Якщо вихід перекрито вогнем, але ти знаходишся не вище другого поверху або поряд є дерево чи пожежна драбина, вибирайся з кабінету через вікно;
 - Під час пожежі не можна ховатися в глухі кути, під парти, шафи, у коморі тощо;
 - Захищай органи дихання і закрій щілини під дверима (краще вологими ганчірками);
 - Подавай сигнали рятувальникам.
2. Пожежа в коридорі Коледжу:
 - Перш ніж визирнути в коридор, торкнися тильною стороною долоні ручки вхідних дверей. Якщо вона гаряча, не відчиняй, там пожежа;
 - Якщо ручка дверей холодна, визирни в коридор. Якщо там вогонь або багато диму, зачини двері;
 - Якщо диму небагато, але він йде знизу, це означає, що пожежа на нижніх поверхах. Не спускайся вниз, зайди в кабінет, зачини двері, чекай на допомогу рятувальників;
 - Якщо неможливо залишити приміщення і в тебе є мобільний зв'язок, зателефонуй за номером 101, щоб повідомити про себе. Зачинися у приміщенні з виходом до вікна;
 - Якщо пожежа сталася вище поверхом, спускайся вниз сходами, попередньо захистивши органи дихання.

4. ДІЇ У РАЗІ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ПРИРОДНОГО І ТЕХНОГЕННОГО ХАРАКТЕРУ

Можливі надзвичайні ситуації та висновки з оцінки обстановки, яка може скластися в разі їх виникнення:

- радіоактивне забруднення та зараження місцевості в разі аварії на АЕС;
- зараження сильнодіючими отруйними речовинами;
- пожежі на господарських підприємствах;
- затоплення при інтенсивному таненні снігу у весняний період та паводковому розливі річок;
- стихійні лиха, що спричиняються явищами природи (снігові бурі, смерчі, урагани та ін.)

Про загрозу та виникнення надзвичайних ситуацій радіоактивного, хімічного, бактеріологічного зараження, катастрофічного затоплення та інших видів небезпеки заклад освіти отримує сповіщення від місцевого штабу ЦЗ по радіо, телебаченню, пресу.

1. Отримавши повідомлення про загрозу затоплення від штабу ЦЗ необхідно:

• зібрати працівників, довести до них обстановку та поставити завдання відповідно до розпорядження штабу ЦЗ;

- видати попереднє розпорядження щодо організації усіх видів забезпечення можливих дій;
- погодити з місцевим штабом ЦЗ послідовність та порядок евакуації із зони затоплення;
- зосередити на верхніх поверхах м'який інвентар та наочне приладдя;
- відключити електрику, газ, воду;
- евакуйовувати працівників і членів їх сімей.

При снігових бурях, ураганах, смерчах та інших стихійних лихах:

1. Отримавши повідомлення про загрозу снігових бурях, ураганах, смерчах та інших стихійних лихах від штабу ЦЗ необхідно:

• зібрати працівників, довести до них обстановку та поставити завдання відповідно до розпорядження місцевого штабу ЦЗ;

- організувати герметизацію приміщення;
- організувати укріплення окремих елементів будинку;
- підготувати засоби аварійного освітлення;
- створити запас питної води, продуктів харчування;
- під час бурі або інших стихійних лих заборонити вихід із приміщення.

Директором штабу ЦЗ України встановлено три ступені готовності ЦЗ: повсякденний, воєнна загроза і повний.

Введення ступенів готовності ЦЗ в залежності від обставин може здійснюватись послідовно або відразу вищий, минаючи проміжні.

При повсякденній готовності ЦЗ здійснюється і забезпечується виконання заходів повсякденного режиму роботи.

Отримавши розпорядження від начальника районного штабу ЦЗ про перевід ЦЗ у вищий ступінь готовності, необхідно:

• Зібрати працівників Коледжу, довести до них обстановку і поставити завдання згідно з отриманням розпорядженням;

- Ввести цілодобове чергування працівників Коледжу;
- Уточнити заходи на готовність ЦЗ - воєнна загроза;
- Привести в готовність захисні споруди;
- Отримати протигазу, індивідуальні протихімічні пакети, медичні аптечки на пункті видачі та зосередити їх у коморі;

- Провести підготовчі заходи із введення режиму світломаскування;
- Провести профілактичні заходи протипожежного захисту;
- Доповісти вищому штабу ЦЗ про виконані заходи.

При готовності ЦЗ – військова:

• Довести до працівників обстановку і поставити завдання згідно з отриманням розпорядженням;

- Перевести керівний склад Коледжу на цілодобовий режим роботи;
- Уточнити заходи на повну готовність ЦЗ;
- Привести в готовність усі захисні найпростіші укриття, та інші заглиблені приміщення;
- Доповісти вищому штабу ЦЗ про виконані заходи.

При повній готовності ЦЗ:

• Довести до працівників обстановку і поставити завдання про виконання заходів з переведення в повну готовність ЦЗ;

- Уточнити заходи з евакуації;
- Провести заходи із забезпечення світломаскування;
- Доповісти вищому штабу ЦЗ про виконані заходи.

Правила безпечної поведінки під час землетрусу:

• до значних руйнувань призводять землетруси силою більше 5 балів;

• під час землетрусу намагатися вийти з будинку, перебуваючи на 1,2 поверхах;

• у приміщенні ховатися в проїмах внутрішніх дверей, в арках капітальних стін. Не залишатися в наріжних кімнатах;

• На відкритому місці триматися на безпечній відстані від ліній електропередач, великих будівель, мостів.

Як діяти, опинившись під завалом у зруйнованому будинку:

- Покликати на допомогу;

- Якщо хтось відгукнувся, повідомити місце перебування і що сталося;
- Спокійно чекати, поки розберуть завал;
- Якщо ніхто не чує, спробувати вивільнити руки і ноги;
- Роздивитись, якими предметами завалений;
- Якщо вони не надто важкі, обережно розбирати завал. Намагатися не зачепити те, на чому все тримається;
- Якщо не видно, чим завалений, або предмети, які на вас впали, дуже важкі, терпляче кликати на допомогу кілька годин;
- Якщо ніхто не чує, все-таки спробувати розібратися завал;
- Звільнившись, оглянути себе. Якщо необхідно, надати собі першу допомогу: зупинити кровотечу, зафіксувати зламану кінцівку;
- Якщо не зможете вибратися з будинку, намагайтеся сповістити про себе (якщо є можливість, скористайтеся телефоном мобільного зв'язку, стукайте по трубах опалення, голосно кличте на допомогу);
- Очікувати допомоги, намагайтеся уникнути переохолодження: постеліть щось на підлогу, ляжте на бік, підклавши під себе руку, коліна підтягніть до грудей.

Як урятуватися під час пожежі у лісі (степу):

- Відчувши сильний запах диму або побачивши вогонь, перш за все визначте напрям вітру;
- Якщо вітер дме у напрямку пожежі, не лякайтеся, йдіть проти вітру;
- Якщо в лісі горить тільки пригрунтовий покрив (листя, хвоя, трава) це означає, що пожежа – низова. Її фронт можна швидко перебігти, рухаючись проти вітру і захищаючи органи дихання верхнім одягом;
- Якщо в лісі горять дерева або в степу висока трава, це означає, що виникла дуже небезпечна верхова пожежа;
- Якщо поблизу є водойма, за змогою перечекайте у воді, поки пройде фронт вогню, захищайте органи дихання вологим одягом;
- Якщо поблизу немає водойми, рухайтесь перпендикулярно до напрямку вітру.

Правила поведінки на підтопленій території:

- Якщо повинь застала вдома, вимкніть електрику та газ, перенесіть необхідні речі на верхні поверхи, на горище, взуйте гумові чоботи, одягніть куртку. Візьміть запас води і продуктів харчування.
- Якщо немає можливості вибратися з будинку і пройти до пункту евакуації або на підвищене місце, перейдіть на верхній поверх або горище і кличте на допомогу;
- Якщо вода застала в лісі або в полі, знайдіть предмет, який допоможе утриматися на воді. вийдіть на підвищене місце або залізьте на дерево і кличте на допомогу.

Правила безпечної поведінки під час грози:

- якщо гроза застала вдома, зачиніть вікна, вимкніть з розеток електроприлади. не виходьте з дому;
- якщо гроза застала надворі, намагайтеся сховатися в найближчому приміщенні;
- якщо під час грози знаходитесь на відкритому місці, сховайтеся в яру, під кущами;
- не ховайтеся від грози під високим поодиноким деревом, високовольтною лінією електропередач, у річці;
- відкладіть на 15-20 м від себе всі металеві речі;
- якщо гроза застала в автомобілі, залишайтеся в ньому;
- вимкніть мобільний телефон.

5. БЕЗПЕКА ДОРОЖНЬОГО РУХУ. ПОВЕДІНКА НА ВУЛИЦІ, ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ПРАВИЛАМИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ.

В Україні встановлено правосторонній рух транспортних засобів. Порядок початку руху, зміни руху за напрямком, розташування транспортних засобів і пішоходів, вибору швидкості руху та дистанції, обгону та стоянки, проїзду перехресть, пішохідних переходів і залізничних переїздів, зупинок транспортних засобів загального користування, користування зовнішніми світловими приладами, правила пересування пішоходів, проїзд велосипедів, а також питання організації руху та його безпеки регулюються Правилами дорожнього руху, що затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Учасниками дорожнього руху є особи, які використовують автомобільні дороги, вулиці, залізничні переїзди або інші місця, призначені для пересування людей та перевезення вантажів за

допомогою транспортних засобів. До учасників дорожнього руху відносяться водії та пасажирів транспортних засобів, пішоходи, велосипедисти, погоничі тварин. Автомобільна дорога, вулиця являє собою частину території, в тому числі в населеному пункті, призначеному для руху транспортних засобів і пішоходів з усіма розміщеними на ній спорудами. Автомобільні дороги, вулиці поділяються на : загального користування, відомчі та приватні. У місті вулиці та дороги поділяються на магістральні вулиці та дороги, дороги та вулиці місцевого значення .

Здобувачі освіти зобов'язані:

- Вивчати правила дорожнього руху і неухильно дотримуватись їх та інших нормативних актів з питань безпеки дорожнього руху;

- Створювати безпечні умови для дорожнього руху, не завдавати своїми діями або бездіяльністю шкоди підприємствам, установам, організаціям, навчальному закладу і громадянам;

- Виконувати розпорядження органів державного нагляду та контролю щодо дотримання законодавства про дорожній рух.

Пішохід, тобто особа, яка бере участь у дорожньому русі має право:

- на переважний перетин проїжджої частини по позначених пішохідних переходах;

- за відсутності в зоні видимості переходу чи перехрестя переходити дорогу, вулицю, залізничний переїзд під прямим кутом до краю проїжджої частини на дільниці, де вона добре проглядається в обидві сторони;

- вимагати від державних та місцевих органів влади, власників автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів створення необхідних умов для забезпечення безпеки руху.

Здобувачі освіти під час знаходження на вулиці за межами навчального закладу зобов'язані:

- рухатися по тротуарах, пішохідних або велосипедних доріжках, узбіччях, а в разі їх відсутності - по краю проїжджої частини автомобільної дороги чи вулиці;

- перетинати проїжджу частину автомобільної дороги, вулиці по пішохідних переходах, а в разі відсутності - на перехрестях по лінії тротуарів і узбіччя;

- керуватися сигналами регулювальника та світлофора (переходити тільки на зелене світло для пішохода) в місцях, де дорожній рух регулюється;

- не затримуватись і не зупинятись без потреби на проїжджій частині автомобільної дороги, вулиці і залізничному переїзді;

- не переходити проїжджу частину автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів безпосередньо перед транспортними засобами, що наближаються, поза пішохідними переходами за наявності роздільної смуги, а також у місцях, де встановлені пішохідні чи дорожні огороження;

- стримуватись від переходу проїжджої частини при наближенні транспортного засобу з включеними проблісковим маячком та спеціальним звуковим сигналом;

- не виходити на проїжджу частину із-за нерухомого транспортного засобу або іншої перешкоди, що обмежує видимість, не переконавшись у відсутності транспортних засобів, що наближаються;

- здійснювати посадку в транспортний засіб лише зі спеціального майданчика, а в разі його відсутності - з тротуару чи узбіччя;

- здійснювати посадку і висадку лише після повного припинення руху транспортного засобу;

- не відволікати увагу водія від керування транспортним засобом (тролейбусом, автобусом, трамваєм, маршрутним таксі);

- під час руху на автомобілі, бути пристебнутим поясом безпеки, а на мотоциклі в застебнутому мотошоломі.

Здобувач освіти при користуванні велосипедом без двигуна, має право:

- їздити по спеціальних велосипедних доріжках, а в разі їх відсутності – по краю проїжджої частини дороги, вулиці чи узбіччю.

Здобувач освіти при користуванні велосипедом без двигуна, зобов'язаний:

- використовувати технічно справний та належним чином обладнаний велосипед;

- не перевозити вантажів, що заважають керувати;

- не перевозити пасажирів, за винятком здобувачів віком до семи років на спеціально обладнаному сидінні.

6. ПОБУТОВИЙ ТРАВМАТИЗМ, ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА ДІЇ У РАЗІ НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ У ПОБУТІ

Під нещасними випадками в побуті слід розуміти не пов'язані з освітнім процесом травми, у тому числі отримані внаслідок заподіяних тілесних ушкоджень іншою особою,

отруєння, самогубства, опіки, обмороження, утоплення, ураження електричним струмом, блискавкою, травми, отримані внаслідок стихійного лиха, контакту з тваринами тощо, які призвели до ушкодження здоров'я потерпілих.

Факт ушкодження здоров'я внаслідок нещасного випадку встановлює і засвідчує лікувально-профілактичний заклад. Документом, який підтверджує ушкодження здоров'я особи, є листок непрацездатності чи довідка з лікувально-профілактичного закладу. Лікувально-профілактичні заклади, до яких звернулися або були доставлені потерпілі, ведуть реєстрацію нещасних випадків в окремому журналі за встановленою формою.

Причинами нещасного випадку можуть бути: події, пов'язані з транспортом, у тому числі: вхід, вихід з транспортного засобу (автомобіля, автобуса, поїзда, метрополітену, тролейбуса, канатної дороги тощо), дорожньо-транспортні пригоди, з них наїзд або зіткнення транспортних засобів (автомобіля, мото- і вело техніки, засобів міського електротранспорту, поїздів), пов'язані з дорожньо - будівельною, сільськогосподарською технікою; події, пов'язані з використанням газу в побуті; випадкові падіння потерпілого, у тому числі: під час пересування, з висоти, в колодязі, ями, ємності; випадкова дія механічних сил, у тому числі: падіння предметів, матеріалів, породи, обвали будівель, споруд та їхніх частин; дія предметів та деталей, що рухаються, обертаються, розплітаються; ураження електричним струмом, у тому числі: у разі доторкання до лінії електропередачі та обірваних проводів, у разі перебування на електропостачальних спорудах, у разі користування побутовими електроприладами, вибухи, у тому числі: боєприпасів, вибухових матеріалів; вплив екстремальних температур (крім пожеж), що призвів до опіків, теплових ударів чи обморожень; пожежа, випадкові отруєння, у числі: продуктами харчування та безалкогольними напоями, алкогольними напоями, наркотичними засобами, психотропними речовинами, грибами, ліками, медикаментозними препаратами, іншими хімічними та отруйними речовинами ; дія іонізуючого, радіоактивного, електромагнітного випромінювання, самогубство, само пошкодження, голодування, виснаження, утоплення, вбивство чи нанесення ушкоджень іншою особою, використання або контакт з вогнепальною зброєю; контакти з тваринами, комахами, отруйними рослинами та іншими представниками фауни і флори; техногенне та стихійне лихо, дія сил природи.

Місцем нещасного випадку в побуті може бути: навчально – виховний заклад (школа інтернат, коледж, інститут тощо), адміністративний будинок, лікувально-профілактичний заклад або донорський пункт, видовищний або спортивний заклад (кінотеатр, театр, стадіон, плавальний басейн, зоопарк тощо), місце організованого відпочинку (санаторій, профілакторій, будинок та база відпочинку, атракціон). Парк, організований пляж, спортивний та оздоровчий табір, туристична база та база відпочинку тощо), місце для занять спортом (стадіон, спортивний зал, футбольне поле, ковзанка, кінно - спортивна база, спортивний майданчик тощо), торговельний об'єкт (ринок, магазин) або об'єкт громадського харчування (ресторан, кафе, їдальня тощо) місце неорганізованого відпочинку та туризму (ліс, річка, неорганізований пляж, гори печери тощо), місце проживання (квартира, житловий будинок, дача, домашні та господарські приміщення тощо), спеціальне місце перебування (гуртожиток, лікарня, госпіталь, дитячий будинок, будинок для престарілих, притулок тощо), дача, садова та присадибна ділянки, город, гараж, дорога, вулиця, тротуар, стежка, сходи, транспортні засоби (автобус, трамвай, метрополітен тощо), ліфт будинку.

Одним із видів нещасних випадків у побуті є ураження електричним струмом.

Загальні правила електробезпеки:

Електробезпека – це система організаційних і технічних заходів і засобів, які забезпечують захист людей від шкідливого і небезпечного впливу електричного струму, електричної дуги, електромагнітного поля і статичної електричної електрики.

Електротравма – це травма, викликана впливом електричного струму або електричної дуги.

Особливості електротравматизму:

- організм людини не наділений властивістю, за допомогою якої можна було б визначити наявність електроструму;
- електротравма може виникнути без безпосереднього контакту зі струмопровідниками. Частинами обладнання (ураження через електричну, дугу, крокову напругу тощо);
- електричний струм, проходячи через тіло людини, діє не тільки в місцях контактів і на шляху проходження через організм, а й на центральну нервову систему, що спричиняє ураження внутрішніх органів (порушення нормальної діяльності серця, зупинку дихання тощо).

Для електричного струму на організм людини супроводжується зовнішнім ураженням тканин та органів у вигляді механічних ушкоджень, електричних знаків, електрометалізації шкіри, опіків.

Електричний струм, проходячи через організм людини, спричиняє термічну, електролітичну та біологічну дії.

Термічна дія струму виявляється в опіках окремих ділянок тіла, в нагріванні до високої температури кровоносних судин, нервів, серця, мозку, що стає причиною серйозних функціональних розладів.

Електротермічна дія струму виявляється в розкладі органічної рідини крові, що призводить до значних порушень її фізико-хімічного складу.

Біологічна дія струму виявляється у подразненні і збудженні живої тканини організму, що супроводжується мимовільним скороченням м'язів .

Тривалість проходження струму через організм впливає на кінцевий результат ураження: чим довше проходження струму, тим більша можливість тяжкого і смертельного наслідку.

Правильне користування електроенергією виключає випадки ураження електричним струмом.

Основні вимоги, яких потрібно дотримуватись при користуванні електроенергією: захист від коротких замикань (автомати, пробкові запобіжники) у електропроводці повинен бути завжди справним. Заміна заводських запобіжників, навіть тимчасово, усілякими металевими провідниками («жучками») може стати причиною нещасного випадку чи пожежі. Основною умовою безпечного застосування електроенергії у приміщеннях є справний стан ізоляції електропроводів, електроприладів і апаратів, електричних щитків, вимикачів, штепсельних розеток, лампових патронів і світильників, а також електрошнурів, з допомогою яких умикають в електромережу електроприлади, тому необхідно слідкувати за станом ізоляції, забезпечуючи своєчасний ремонт.

Щоб уникнути пошкодження ізоляції, забороняється: підвищувати електропровід на цвяхах, металевих і дерев'яних предметах; перекручувати проводи; закладати провід і шнури за газові і водопровідні труби, за батареї опалення; витягати за шнур вилку з розетки. У будинках де електропроводка зроблена закритим способом під штукатуркою, забивання у довільні місця стіни цвяхів (костилів) для підвішування штор, картин та інших предметів, а також прибивання отворів може призвести до пошкодження схованої електропроводки і ураження електричним струмом. Тому всі подібні роботи треба виконувати, попередньо переконавшись у відсутності в даному місці електропроводки. Освітлювальну арматуру і електролампи небезпечно чистити від забруднення і пилуки при ввімкненому вимикачі, тобто під напругою, мокрими чи вологими ганчірками. Чистку треба виконувати при вимкненому вимикачі сухою ганчіркою, стоячи на підставі , яка не проводить електроструму. Пошкоджені вимикачі, лампові патрони, штепсельні розетки, електроприлади і апарати заборонено замінювати під напругою. Для цього прилад, апарат слід вимкнути з електромережі, а при ремонті електропроводки – викрутити запобіжник (чи вимкнути автомат). Цю роботу повинна виконувати особа, яка обізнана з правилами ремонту. При користуванні переносними приладами, електроінструментами небезпечно

одночасно торкатись батареї опалення, водонагрійних труб та інших заземлених металевих конструкцій, тому що при пошкодженні ізоляції електричного приладу через тіло людини, яка доторкнулась до названих металевих конструкцій, пройде небезпечний для організму струм. Небезпека ураження електричним струмом може виникнути також у таких випадках: при користуванні електроприладами із пошкодженою ізоляцією, електроплитками із відкритою спіраллю; саморобними електропечами, електроводонагрівачами, при заповненні водою електронагрівальних приладів (чайників, каструль, самоварів, тощо), вже увімкнених в електромережу; при порушенні порядку ввімкнення приладу у електромережу необхідно електрошнур спочатку підключити до приладу, а потім до мережі, а не навпаки; при застосуванні оголених кінців проводу замість штепсельних вилок. Діти, не усвідомлюючи небезпеки, доторкаються до електроприладів, увімкнених в електромережу, і часто отримують опіки і більш серйозні травми. Особливо обережним треба бути при користуванні електроенергією у вологих приміщеннях, у приміщеннях із земляною, цегляною і бетонною підлогою (підвали, ванна кімнати, вбиральня та ін.), які є добрим провідником струму, бо за таких умов небезпека ураження електричним струмом збільшується. Тому в санвузлах та інших подібних приміщеннях не дозволяється встановлювати вимикачі і штепсельні розетки, користуватись увімкненими в електромережу різними електронагрівальними приладами (плитками, камінами, рефлекторами), пральними машинами і переносними світильниками, а також використовувати стаціонарні світильники без запобіжної арматури.

Правила безпечної поведінки на вулиці:

- виконуйте правило п'яти „Не”: не розмовляйте з незнайомцями, не сідайте у машину до незнайомців, не беріть нічого у незнайомців, не звертайте з дороги від Коледжук до дому, не гуляйте надворі після того, як стемніло;
- надворі треба поводитися спокійно та впевнено;
- якщо ввечері або вночі повертаєтесь додому, уникайте задвірків, пустирів, густих заростей. Краще, якщо батьки зустрінуть і проведуть додому;
- не виносьте із дому дорогі речі;
- пізньої пори не відходьте самі далеко від дому.

Дії у разі нещасних випадків у побуті:

- заспокоїтись та заспокоїти оточуючих;
- викликати „швидку допомогу” за телефоном 103 або службу МНС за телефоном 101;
- при можливості надати потерпілому першу (долікарську) допомогу: зупинити кровотечу, зафіксувати зламану кінцівку.

7. ПЕРША (ДОЛІКАРСЬКА) МЕДИЧНА ДОПОМОГА У РАЗІ НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ, НАДЗВИЧАЙНИХ ПОДІЙ ТОЩО

При нещасних випадках дуже важливо до приїзду лікаря своєчасно надати першу долікарську допомогу потерпілому.

Схема послідовності дій при наданні першої долікарської допомоги:

1. Вивести потерпілого з оточення, де стався нещасний випадок.
2. Вибрати потерпілому найбільш зручне положення, що забезпечує спокій.
3. Визначити вид травми (перелом, поранення, опік тощо).
4. Визначити загальний стан потерпілого, встановити, чи не порушені функції життєво важливих органів.
5. Розпочати проведення необхідних заходів:
 - Зупинити кровотечу;
 - Зафіксувати місце перелому;
 - Вжити реанімаційних заходів (оживлення): штучне дихання, зовнішній масаж серця;
 - Обробити ушкоджені частини тіла.
6. Одночасно з наданням долікарської допомоги необхідно викликати швидку допомогу або підготувати транспорт для відправки потерпілого до найближчої медичної установи.

7. Повідомити адміністрацію Коледжу про те, що трапилось. Важливо знати обставини, за яких сталася травма, умови, які спонукали до її виникнення, та час, годину і навіть хвилини, особливо, коли потерпілий втратив свідомість.

У разі різкого порушення або відсутності дихання, зупинки серця негайно зробити штучне дихання, та зовнішній масаж серця і викликати за телефоном 03 швидку медичну допомогу.

Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом:

якнайшвидше звільнити потерпілого від дії струму:

- Вимкнути рубильник або викрутити запобіжник;
- Вимкнути мережу живлення.

• Сухою палицею відкинути від потерпілого провід, який знаходиться під напругою, відтягти потерпілого від електричних проводів, від струмопровідних частини установки. При напрузі в установках до 1000 В можна взятися за сухий одяг потерпілого, не торкаючись відкритих частин тіла. Слід користуватися гумовими рукавичками або намотати на руку шарф, прогумований плащ і т.п. Рекомендується стати на ізолюваний предмет (на суху дошку, на згорток сухого спецодягу).

У випадку судорожного обхвату потерпілим електричного проводу, який знаходиться під напругою, розгорнути руки потерпілому, відриваючи його від проводу послідовним відганянням окремих пальців. При цьому працівник, який надає допомогу, повинен бути у діелектричних рукавицях і знаходитися на ізолюючій від землі основі.

При напрузі в електричних установках понад 1000 В рятівник повинен одягти діелектричні боти, рукавиці і діяти діелектричною штангою. Якщо потерпілий при свідомості, його кладуть у зручне положення, накривають теплим покривалом і залишають у стані спокою до прибуття лікаря.

Якщо після звільнення потерпілого від дії струму він не дихає, то потрібно негайно зробити штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця. Найбільш ефективним методом штучного дихання є «з рота в рот» або «з рота в ніс». Робиться це таким чином: стають з лівого боку від потерпілого, підкладають під його потилицю ліву руку, а правою тиснуть на його лоб. Це забезпечить вільну прохідність гортані. Під лопатки потерпілому кладуть валик зі скрученого одягу, а рот витирають від слизу. Зробивши 2-3 глибоких вдихи, особа, яка надає допомогу, вдуває через марлю або хустку повітря із свого рота в рот або ніс потерпілого. При вдуванні повітря через рот особа, яка надає допомогу, закриває пальцями ніс потерпілого; при вдуванні через ніс потерпілому закривають рот.

Після закінчення вдування повітря рот чи ніс потерпілому дають можливість вільного видиху. Частота вдування повітря потерпілому повинна бути 12-13 разів на хвилину.

За відсутності у потерпілого дихання і пульсу йому потрібно разом зі штучним диханням робити масаж серця. Робиться це так: потерпілого кладуть на спину на підлозі, звільняють грудну клітку від одягу. Особа, яка надає допомогу, знаходиться з лівого боку від потерпілого, долонями двох рук натискає на нижню частину грудної клітки потерпілого з силою, щоб змістити її на 3-4 см. Після кожного натискування потрібно швидко забирати руки з грудної клітки, щоб дати можливість їй випростатись. У такій ситуації операції чергуються. Після 2-3 вдувань повітря роблять 4-6 натискань на грудну клітку. Для перевірки появи пульсу масаж припиняють на 2-3 секунди. Перші ознаки того, що потерпілий приходить до свідомості: поява самостійного дихання, зменшення синюватості шкіри та поява пульсу.

Констатувати смерть має право лише лікар.

Перша допомога при переломах, вивихах, розтягу зв'язок, суглобів, ударах:

При переломах, вивихах необхідно надати потерпілому зручне положення, яке виключає рухи пошкодженої частини тіла. Це досягається шляхом накладання шини, а за її відсутності можна використати палиці, дошки, фанеру і т.д. Шина повинна бути накладена так, щоб були надійно іміобілізовані два сусідні з місцем ушкодження суглоби (вище і нижче), а якщо перелом плеча чи стегна, - то три суглоби. Накладають шину поверх одягу або кладуть під неї що-небудь м'яке - вату, шарф, рушник. Шина повинна бути накладена так, щоб центр її знаходився на рівні перелому, а кінці накладалися на сусідні суглоби по обидва боки перелому. Фіксація відкритого перелому вимагає дотримання додаткових умов. З метою попередження забруднення рани, необхідно змастити поверхню шкіри навколо рани йодом, попередньо зупинивши кровотечу, і накласти стерильну пов'язку.

Особливо небезпечні травми хребта. У таких випадках необхідно обережно, не піднімаючи потерпілого, підсунути під його спину дошку, щит, двері тощо.

При переломі ребер необхідно міцно забинтувати груди або стягнути їх рушником під час видиху. При ушкодженні тазу обережно стягнути його широким рушником, покласти на тверді ноші, а під зігнуті і розведені колінні суглоби підкласти валик.

При переломах і вивихах ключиці у під м'язову западину кладуть вагу або інший матеріал, згинають руку в лікті під прямим кутом і прибинтовують її до тулуба. Рука нижче ліктя повинна перебувати у косинці, яку підв'язують до шиї.

При переломах і вивихах кисті та пальців рук роблять так: кисть руки з вкладеним у долоню жмутом вати, бинта (пальці зігнуті) прикладають до шини, яка повинна починатися біля середини передпліччя і закінчуватися біля кінців пальців, і перебинтовують.

При розтягу зв'язок суглобів – підняти хвору кінцівку догори, накласти холодний компрес та тісну пов'язку, створити спокій до прибуття лікаря.

При ударах забезпечити потерпілому повний спокій, накласти на місце удару холодний компрес. При ударах із синцями не слід класти примочки, місце удару змастити йодом і накласти пов'язку.

Перша допомога при опіках, теплових ударах:

при наданні першої допомоги при опіках, теплових ударах слід швидко припинити дію високої температури. Це має особливо велике значення при займанні одягу і при опіках рідиною через одяг. У першому випадку необхідно загасити полум'я, негайно накинувши на людину, яка горить, будь-яку цупку тканину і щільно притиснувши її до тіла. Тліючий одяг знімають або обливають його водою.

При промоканні одягу гарячою водою, його також необхідно облити холодною водою або зірвати. Швидке занурення обпеченого лица у холодну воду зменшує біль і тяжкість опіку.

Місце опіків кислотами ретельно промивають струменем води протягом 10-15 хв. Обпечене місце промити 10% розчином питної соди (одна чайна ложка на склянку води). На місце опіку накладають бинт. Місце опіків їдкими лугами (каустичною содою, негашеним вапном) промивають проточною водою протягом 10-15 хв., потім розчином оцтової кислоти. Місце піків накривають марлею.

Опіки бувають трьох ступенів. При опіках першого ступені з'являється почервоніння, припухлість шкіри. Уражені місця обробляють спиртом, прикладають примочки з розчину перманганату калію і забинтовують. При більш тяжких опіках (II і III ступенів) обпечені місця спочатку звільняють від одягу, накривають стерильним матеріалом, зверху накладають шар вати і забинтовують. Після перев'язування потерпілого направляють у лікарню. При опіках не слід розрізати пухирів, видаляти смолистих речовин, що прилипли до обпеченого місця, віддирати шматків одягу, які прилипли до рани.

При опіках очей електричною дугою роблять холодні примочки з розчину борної кислоти, потім потерпілого направляють у медичний заклад.

При появі різних ознак теплового або сонячного удару потерпілого виводять на свіже повітря або в тінь, потім його кладуть, розстібають одяг, що стискує, на голову і на серце кладуть холодні компреси, дають пити у великій кількості холодну воду, у тяжких випадках потерпілого обливають холодною водою.

При припиненні дихання або його утрудненні до прибуття лікаря потерпілому роблять штучне дихання.

Перша допомога при обмороженні, переохолодженні: обмороження виникає при місцевій дії холоду на тіло. Холод, діючи на судини, спричиняє їх звуження, внаслідок цього відбувається недостатнє кровопостачання певної ділянки тіла, що проявляється у зблідненні шкіри. Якщо вчасно не буде надано першу допомогу, то це може спричинити відмирання тканини.

Розрізняють три ступені обмороження: I - побіління і втрата чутливості; II - почервоніння і поява „пухирів”; III – омертвіння тканин, які набувають буро-червоного кольору.

При обмороженні I ступеня слід розтерти обморожені місця тіла сухою теплою тканиною до почервоніння. При обмороженні II і III ступенів - накласти стерильні сухі пов'язки і забезпечити негайну доставку потерпілого у лікарню.

При легкому ступені переохолодження тіло розігрівають розтиранням, дають випити кілька склянок теплої рідини. При середньому і тяжкому ступенях – тіло енергійно розтирають вогняною тканиною до почервоніння шкіри, дають багато пити.

Надання першої допомоги при пораненні й кровотечі: перша допомога при пораненні та кровотечі зводиться до обережного накладання на рану індивідуального пакета. При цьому мити рану водою, змивати кров з рани забороняється.

Якщо індивідуального пакета немає, для перев'язування використовуйте чисту носову хустинку. У цьому випадку приготовлену для перев'язування тканину змочіть йодом так, щоб пляма йоду трохи перебільшувала розміри рани.

При кровотечі необхідно підняти поранену кінцівку, закрити рану перев'язувальним матеріалом і притиснути ділянку біля неї на 4-5 хв., не торкаючись рани пальцем. Після цього рану треба забинтувати. Якщо кровотеча продовжується, слід вдатися до здавлювання кровоносних судин за допомогою згинання кінцівки у суглобах, притискування кровоносних судин пальцями, джгутом чи закруткою.

При накладанні джгута спочатку місце накладання обгортають м'яким матеріалом (тканиною, ватою тощо). Потім джгут розтягують і туго перетягують ним попередньо обгорнуту ділянку кінцівки доти, поки не припиниться кровотеча.

За відсутності гумової трубки або стрічки, що розтягується, для джгута застосовують інші матеріали (мотузку, ремінь, рушник тощо). У цьому випадку такий джгут зав'язують вузлом на зовнішньому боці кінцівки і використовують як закрутку. У вузол просувають важіль (паличку, металевий стержень), яким закручують закрутку до припинення кровотечі. Через 1 годину після накладання джгута його попускають на 5-10 хв., щоб не виникла небезпека омертвіння знекровленої кінцівки. При пораненні великих судин ший і верхньої частини грудної клітки джгут не накладається. Кровотеча зупиняється при натисканні пальцем на поранену судину у самому місці поранення; при великій кровотечі необхідно терміново викликати лікаря.

Перша допомога при отруєнні: причиною отруєння є проникнення в організм людини різних токсичних речовин. Захворювання починається через 2-3 год. Інколи через 20-26 год.

Причиною отруєння оксидом вуглецю (II) є вдихання чадного газу, продуктів горіння, диму. Потерпілому необхідно забезпечити приплив свіжого повітря. Якщо є можливість, - дати подихати киснем. Звільнити потерпілого від одягу, який утруднює дихання, дати понюхати нашатирний спирт. На голову і груди покласти холодний компрес. У разі припинення дихання необхідно робити штучне дихання.

При отруєнні кислотою, якщо нема симптомів, що свідчать про прорив стравоходу або шлунка, потерпілого слід напоїти розчином питної соди, водою. Про отруєнні лугом потерпілого поють оцтовою водою, лимонним соком. За наявності підозри на прорив (нестерпний біль за грудною кліткою або в ділянці шлунка) потерпілому не слід нічого давати пити, а негайно транспортувати у лікарню.

При харчовому отруєнні потерпілому кілька разів промивають шлунок (примушують випити 1,5-2 л води, а потім викликають блювання подразненням кореня язика) до появи чистих промивних вод. Можна дати 8-10 таблеток активованого вугілля. Потім дають багато чаю, але не їжу. Якщо після отруєння пройшло 1-2 год., і отрута надходить вже із шлунку до кишечника, то викликати блювання даремно. У такому випадку необхідно дати потерпілому проносне (1-2 столові ложки солі на 1 склянку води). Для зменшення всмоктування отрути слизовою оболонкою шлунково-кишковому тракту потерпілому можна дати розведені крохмаль або молоко.

Щоб запобігти зупинці дихання і кровообігу, необхідне постійне спостереження за потерпілим.

Як діяти при харчовому отруєнні:

- За перших ознак харчового отруєння треба звернутися до лікаря або викликати швидку допомогу;

- Якщо є підозра, цю отруєння спричинили гриби, негайно викликати швидку допомогу – кожна хвилина дорога;

- До прибуття лікарів бажано промити шлунок, а потім випити води або несолодкого чаю.

Перша допомога при ураженні хімічними речовинами:

- Якщо хімічна речовина рідка, її треба негайно змити проточною водою протягом 15-30 хв.;

- Якщо хімічна речовина потрапила в очі, слід промивати їх холодною водою протягом 15-30 хв. Око треба розплющити, а струмінь води спрямовувати до його внутрішнього куточка;

- Якщо речовина суха, її треба струсити чи зняти сухою ганчіркою (і ніколи не здувати, щоб порошок не потрапила в очі);

- Тільки після цього уражене місце промивають водою;

- Дію деяких хімічних речовин можна знешкодити. Місце, обпечене оцтовою есенцією, можна обробити мильною водою чи слабким розчином оцтовою есенцією, можна обробити мильною водою чи слабким розчином харчової соди (1 чайна ложка на склянку води). А якщо опік

спричинено засобом для чищення каналізаційних труб, знадобиться розчин лимонної кислоти (1/2 чайної ложки на склянку води), чи розведений наполовину харчовий оцет;

- Діти і люди похилого віку потребують негайної госпіталізації навіть при незначному ураженні хімічними речовинами;

- За перших ознак отруєння слід викликати швидку допомогу;

- До лікарні треба взяти посуд та етикетку від хімічної речовини яка викликала отруєння.

Телефони: 101 – пожежна служба

103 – швидка медична допомога

102 – поліція

104 – команда з надзвичайних ситуацій

Заступник директора з НВР

Ірина БАБЕНКО

УЗГОДЖЕНО

Інженер з охорони праці

Євген АГАФОНОВ

Юрисконсульт

Софія БЕЗНОСЬКО